Z BLOGU IUSTORIA

„Po úrazu nezvládám zahradu.“ Co škůdce zaplatí za péči o domácnost a co už ne

> *Po nehodě se o zahradu starají synové a otec chce, aby jim to zaplatila pojišťovna. Nejvyšší soud řekl, že péče o zahradu, která byla koníčkem, do náhrady za péči o domácnost nepatří. Kde vede hranici a kam se ztracený koníček počítá místo toho.*

TÝM IUSTORIA

9. 11. 2026 · 8 min čtení

Muž je po dopravní nehodě nadosmrti omezený v pohybu levé ruky a ramene. Celý život s manželkou pečovali o velkou zahradu a zahradničení bylo jejich hlavní zálibou. Teď místo něj sekají, stříhají a okopávají synové, ve svém volném čase. Otec po dvou letech spočítá jejich práci a požaduje ji zaplatit jako náklady péče o domácnost. Pojišťovna odmítne: zahrada není domácnost.

Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 28. 2. 2024, sp. zn. 25 Cdo 3542/2023, dal za pravdu pojišťovně. Náklady péče o domácnost jsou jen ty, které by kvůli chodu domácnosti účelně vynaložil průměrný poškozený. Péče o zahradu, která byla koníčkem, mezi ně nepatří. Ztracenou zálibu ale zákon neodbývá, jen ji odčiňuje jiným nárokem: náhradou za ztížení společenského uplatnění.

O jaký spor šlo

Nehodu v lednu 2016 způsobil řidič zahraničního vozidla. Poškozený utrpěl vážná zranění; nejvíc ho omezuje postižení levého ramene a jeho pracovní schopnost klesla o 40 %. V dřívějším řízení mu soudy přiznaly bolestné, náhradu za ztížení společenského uplatnění, náklady léčení i náklady péče o jeho osobu a domácnost po dobu pracovní neschopnosti.

V tomto sporu chtěl dalších 310 000 Kč za péči synů o zahradu od října 2016 do prosince 2018. Šlo o pozemek o rozloze přes 8 000 m² kolem jeho provozovny, který manželé začali zvelebovat, když jim zahrada u domu přestala stačit. Obvodní soud mu vyhověl a pojem domácnosti vyložil široce, jako prostor pro soukromé aktivity. Městský soud žalobu zamítl. Péče o domácnost podle něj zahrnuje jen činnosti, které patří prakticky ke každé domácnosti, aby v ní šlo vést důstojný život.

Co řekl Nejvyšší soud

Dovolání zamítl a s městským soudem se ztotožnil. Doplnil, že je třeba vycházet z běžné domácnosti a z úkonů, které souvisejí s jejím běžným chodem, „jak by je vynaložil průměrný poškozený“ (bod 13). Připomněl svou dřívější judikaturu: hradí se péče o osobu, která nemusí mít lékařský charakter, třeba hygiena, příprava jídla nebo oblékání, a péče o domácnost, třeba nákupy, úklid, praní nebo vyřizování věcí na poště a úřadech (bod 12).

Zdůraznil také hranice. Plné odčinění újmy nelze absolutizovat. Zákon vyjmenovává nároky při ublížení na zdraví taxativně a už požadavek účelnosti nákladů vede k jejich zdrženlivému pojetí (bod 14). Péči rodinných příslušníků lze hradit, jen přesahuje-li „rámec běžné lidské a rodinné solidarity a spolupráce“ (bod 14).

Přirovnání, kterým poškozený argumentoval, soud nepřijal. Zajistit jídlo zraněnému kuchaři, který rád vařil, nebo péči o malé děti je životní nutnost. Péče o zahradu ne. Kdyby se do péče o domácnost počítalo všechno, co poškozený už nezvládne, musel by škůdce platit i horolezeckou výpravu příbuzných do Himálaje místo zraněného horolezce (bod 15). Tím by se podle soudu stíral rozdíl mezi majetkovou a nemajetkovou újmou.

Rozhodující byl bod 16. Synové podle soudu pokračovali ve volnočasové aktivitě otce, kterou už sám dělat nemůže. Je přitom nerozhodné, zda jde o zálibu vázanou jen na osobu poškozeného, jako je sport, nebo o zálibu, ve které může za něj pokračovat někdo jiný, jako je sběratelství, modelářství nebo zahrádkaření. Nezáleží ani na tom,

kde zahrada leží. Soud uzavřel, že zpustnutí rekreační zahrady neohrožuje důstojnost života poškozeného, péči o sebe ani chod jeho domácnosti (bod 17). Zklamání ze ztráty celoživotní záliby odčiňuje náhrada za ztížení společenského uplatnění (bod 17).

Kdo zaplatí, kolik a do kdy

Kdo zaplatí. Náklady péče hradí škůdce, a to tomu, kdo je vynaložil (§ 2960 občanského zákoníku). V popsaném sporu je za práci synů uplatnil poškozený sám. Po dopravní nehodě plní pojišťovna viníka. V popsaném sporu ale platila Česká kancelář pojistitelů z garančního fondu, protože nehodu způsobil řidič zahraničního vozidla. Kdy kancelář plní místo pojišťovny, dnes stanoví § 62 zákona č. 30/2024 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla; ve většině těchto případů plní ve stejném rozsahu a za stejných podmínek jako pojišťovna (§ 63 odst. 1). Podrobněji to popisuje průvodce Dopravní nehoda.

Kolik a podle čeho. Hradí se jen účelně vynaložené náklady (§ 2960). Měřítkem není to, co dělal právě tento poškozený, ale to, co by kvůli chodu domácnosti účelně platil průměrný poškozený (bod 17). U péče blízkých se odečte běžná rodinná výpomoc (bod 14). Částku je třeba doložit. V tomto sporu poškozený vyčíslil práce na 657 982 Kč a znalec je ocenil zhruba na čtvrtinu (bod 15). Přehled hodin a činností veďte od prvního dne; jak, radí průvodce Ublížení na zdraví.

Do kdy. Na náklady péče nemusíte čekat do konce léčby. Požádáte-li o to, složí škůdce na tyto náklady přiměřenou zálohu (§ 2960). Právo na náhradu se promlčí za tři roky od chvíle, kdy víte o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá (§ 619, § 620 odst. 1 a § 629 odst. 1 občanského zákoníku); desetiletá lhůta se u újmy na zdraví nepoužije (§ 636 odst. 3). Náklady péče vznikají průběžně, uplatňujte je proto průběžně, ne až souhrnně po letech. Kdy lhůta začíná u jednotlivých položek, rozebírá průvodce Promlčení.

Co z toho plyne

Rozdělte péči na nutnou a na zálibu. Hygiena, příprava jídla, oblékání, nákupy, úklid, praní a vyřizování na poště a úřadech se hradí. Péče o rekreační zahradu, sbírku nebo modelářskou dílnu, které byly koníčkem, se jako náklad péče nehradí.

Ztracený koníček uplatněte jinde. Patří do náhrady za ztížení společenského uplatnění. Znalec hodnotí, jak trvalé následky omezují život poškozeného v jednotlivých oblastech, a sem patří i volný čas. Řekněte mu proto, čemu jste se věnovali a v jakém rozsahu, a doložte to fotografiemi, členstvím ve spolku nebo svědky.

Nepřehánějte vyčíslení. Částka, kterou znalec sníží na čtvrtinu, oslabuje důvěryhodnost celého nároku. U péče blízkých počítejte s tím, že běžnou rodinnou výpomoc soud nepřizná.

Kde pravidlo končí

Rozsudek se týkal rekreační zahrady, o kterou poškozený pečoval jako o zálibu. Neříká, že se nikdy nehradí práce kolem domu. Měřítkem je, co by účelně vynaložil průměrný poškozený, aby mohl vést důstojný život a jeho domácnost fungovala (bod 17). Kde určitá práce k běžnému chodu domácnosti patří, posoudí se podle tohoto měřítka, ne podle toho, že se odehrává venku.

Soud také neodmítl náhradu proto, že péči obstarávali synové. Péče blízkých se hradí, jen nad rámec běžné rodinné solidarity (bod 14). Kdyby šlo o úkony, které poškozený potřebuje k životu, a blízcí je vykonávali v rozsahu, který rodinnou výpomoc přesahuje, rozsudek by jejich náhradě nebránil.

A konečně, rozsudek nic neubírá na náhradě za trvalé následky. Ztrátu celoživotní záliby výslovně uznává jako újmu, jen ji počítá na jiném místě (bod 17).

Za péči o domácnost po úrazu se hradí to, co by kvůli jejímu běžnému chodu účelně platil průměrný poškozený: úklid, nákupy, praní, vyřizování.
Péče o zahradu, která byla koníčkem, se jako náklad péče nehradí. Ztráta záliby patří do náhrady za trvalé následky.
O zálohu na náklady péče můžete požádat hned. Péči blízkých evidujte po hodinách a činnostech od prvního dne.

Přehled

Otázka	Odpověď	Opora
Co se hradí	Účelné náklady péče o zdraví, o osobu a o domácnost, tomu, kdo je vynaložil	§ 2960 OZ
Měřítko péče o domácnost	Co by kvůli chodu domácnosti účelně vynaložil průměrný poškozený	25 Cdo 3542/2023, body 13 a 17
Rekreační zahrada jako koníček	Jako náklad péče se nehradí	25 Cdo 3542/2023, bod 16
Péče rodiny	Jen nad rámec běžné rodinné solidarity	25 Cdo 3542/2023, bod 14
Ztráta záliby	Odčiní ji náhrada za ztížení společenského uplatnění	§ 2958 OZ; 25 Cdo 3542/2023, bod 17
Záloha	Na požádání přiměřená záloha na náklady péče	§ 2960 OZ
Zahraniční nebo nepojištěné vozidlo	V zákonných případech plní Česká kancelář pojistitelů	§ 62 a § 63 zákona č. 30/2024 Sb.

Pojišťovna vám krátí náklady péče po úrazu? Nároky na náhradu újmy na zdraví vedeme v rámci specializace na soudní spory. Napište nám.

Závěr

Náhrada nákladů péče má poškozenému zajistit, aby po úrazu zvládl život a domácnost. Nemá zaplatit všechno, co už sám dělat nemůže. Co v ní chybí, nemusí zůstat bez náhrady, ale patří do jiného nároku a jinak se dokládá.

Prameny

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 619, § 620, § 629, § 636, § 2958 a § 2960 (znění účinné k 9. 11. 2026).
- Zákon č. 30/2024 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, § 62 a § 63 (znění účinné k 9. 11. 2026).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2024, sp. zn. 25 Cdo 3542/2023.

Tento článek má informativní charakter a nepředstavuje právní poradenství. Vychází z právního stavu ke dni publikace; zda je určitý náklad péče účelný, vždy posuzuje soud podle okolností konkrétní věci.

„Po úrazu nezvládám zahradu.“ Co škůdce zaplatí za péči o domácnost a co už ne

Tým IUSTORIA · Publikováno 9. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/pece-o-domacnost-po-urazu/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.